

Vooruitstrevend volgsysteem voor jonge kinderen stelt groei centraal

Je ziet veel meer met KIJK!

Wil je weten hoe jonge kinderen zich ontwikkelen? En wil je daar optimaal op inspelen? 'Met **KIJK!** gaat dat een stuk gemakkelijker en beter', weet Liesbeth van Waas, projectleider bij Bazalt. 'Maar **KIJK!** biedt veel meer dan dat. Het is een werkwijze die leraren op tal van manieren ondersteunt bij het begeleiden van jonge kinderen.'

KIJK! is een webbased instrument. Het is een hulpmiddel om de ontwikkeling van kinderen van 0-7 jaar in kaart te brengen. **KIJK!** vergelijkt het kind met wat op grond van zijn leeftijd verwacht mag worden, maar óók met zichzelf. Zo ontstaat van elke leerling een compleet beeld van zijn ontwikkeling.

Het helpt leraren en pedagogisch medewerkers om:

- kinderen gericht te observeren;
- de ontwikkeling van kinderen te registreren;
- onderwijs-/ontwikkelbehoeften te bepalen;
- een beredeneerd aanbod te ontwerpen met behulp van de *Kijk Kies Doe*-uitgaven;
- gesprekken te voeren met ouders over de ontwikkeling van hun kind(eren).

KIJK! is meer dan een standaard volgsysteem', benadrukt Van Waas. 'KIJK! leert je goed naar kinderen kijken en op basis van wat je ziet kun je hun ontwikkeling gericht stimuleren met passend aanbod. **KIJK!** draagt bij aan het competent maken van leraren en pedagogisch medewerkers (pm'ers).'

Leren kijken

KIJK! is het meest gebruikte systeem voor observatie en registratie op basisscholen en kinderopvangcentra. Op meer dan 4000 locaties/scholen werken pedagogisch medewerkers en leraren ermee. 'Dit programma maakt van observeren in betekenisvolle situaties een routine, een soort basishouding. Leraren en pedagogisch medewerkers observeren een kind, analyseren wat ze hebben gezien en vragen zich vervolgens af wat dat betekent voor het handelen van morgen. **KIJK!** is uitermate geschikt om de ontwikkeling van een hele groep over een bepaalde periode in kaart te brengen. Hoe staat de groep er als geheel voor? Wat is het effect van mijn handelen op de ontwikkeling van de groep als geheel? Moet het aanbod misschien worden aangepast of bijgesteld', stelt Van Waas.

Leraren en pm'ers kunnen met een goede scholing optimaal resultaat uit **KIJK!** halen. Van Waas: 'Het is werkwijze, een manier van kijken naar kinderen, die je leren moet en die niet vanzelfsprekend is. Vergeet het afvinken van lijstjes waarop items staan als: Kan een kind tot tien tellen? Kan het op één been staan?' Volgens haar doen scholen er goed aan om voldoende tijd te reserveren voor invoering en training. 'Naast de scholing van medewerkers is het nodig om binnen de organisatie de nieuwe werkwijze te verankeren door ook een aantal coaches of leidinggevenden te scholen. Zij kunnen dan intern sturing geven aan het implementeren van **KIJK!** en de mensen op de werkvloer begeleiden. Leren reflecteren op wat je ziet gebeuren

Diverse modules

KIJK! bestaat uit diverse modules zodat per organisatie de keus gemaakt kan worden die aansluit bij de wensen van de gebruikers. Dit zijn de modules:

- **KIJK! 0-4 jaar**
- **KIJK! 0-7 jaar**
- **KIJK! groep 1-2**
- **KIJK! groep 3-4**
- **KIJK! op Sociale Competentie**
- **KIJK! Beredeneerd aanbod**
- **KIJK! op Sociale Competentie (voor alle groepen van de basisschool)**
- **KIJK! Monitoring**

op de werkvloer en daar je eigen handelen op afstemmen, dat is best moeilijk en dat heeft tijd nodig.' Als leraren en pedagogische medewerkers het werken met **KIJK!** eenmaal onder de knie hebben, zijn ze in staat om veel bewuster en veel beter naar de kinderen te kijken. Van Waas: 'Dat maakt onderwijs en werken met kinderen nog veel mooier en leuker dan het al was! Ze zien dan niet alleen de cognitieve prestaties, maar ze zien dan ook of kinderen betrokken zijn, lekker in hun vel zitten en sociaal goed interacteren. Werken met **KIJK!** zorgt er voor dat pm'ers en leraren zelf in staat zijn om een beredeneerd vervolgaanbod samen te stellen. Op basis van de ontwikkeling bepalen ze welk doelgericht aanbod voor de kinderen passend is. Daar hebben ze niet per se een programma met voorgeschreven activiteiten voor nodig.'

Activiteiten

Om direct in te spelen op de onderwijsbehoefte van leerlingen is *Kijk Kies Doe* ontwikkeld. Deze uitgaven bieden tal van activiteiten die de ontwikkeling van kinderen van 0 tot 7 jaar stimuleren. 'Op basis van de registratie van de ontwikkeling weten we wat het kind nodig heeft om een volgende stap te zetten in zijn ontwikkeling. Met *Kijk Kies Doe* heb je een boek in handen waarmee je dit in de praktijk kunt brengen. Wanneer je er een tijdje mee hebt gewerkt, ontdek je steeds meer mogelijkheden om de ontwikkeling van het jonge kind op een goede manier te ondersteunen en te stimuleren.'

Groei visualiseren

Met **KIJK! Monitoring** kunnen deze brede ontwikkelingen en prestaties zichtbaar gemaakt worden over een langere periode. Groepen kunnen met elkaar worden vergeleken binnen een schooljaar of over meerdere jaren. Van Waas: 'Dit kan zelfs een alternatief zijn voor de Cito-toetsen voor iedereen die toch ook zicht wil houden op ontwikkelingsgroei op groeps- en school-/locatieniveau over meerdere jaren. We meten immers voortdurend de ontwikkelingsgroei van de kinderen, vergelijken de prestaties met andere kinderen en leeftijdsgenoten en kwalificeren het onderwijsaanbod. Welke effecten heeft bijvoorbeeld het taalstimuleringstraject gehad? Hoe hebben de kinderen zich ontwikkeld die nu in groep 2 zitten gedurende de afgelopen jaren? Of hoe ontwikkelen onze kinderen zich in alle groepen 2 gedurende de jaren? **KIJK! Monitoring** geeft een betrouwbaar beeld van het niveau van de groep en de locatie/school. Niet op basis van momentopnames, maar door voortdurend te observeren en te registreren in voor het kind betekenisvolle situaties. En, dat alles op basis van de observaties en registraties die al zijn ingevoerd, dus geen extra belasting voor kinderen en pm'ers en leraren. Naast monitoren op locatie- en schoolniveau is het ook mogelijk om op bestuursniveau of organisatieniveau de ontwikkelingsgroei van kinderen te volgen.' Het programma kan tevens na een registratie een (ouder)rapport en een groepsrapport genereren. Op basis daarvan kan in de module **KIJK! Beredeneerd aanbod** een groepsverzicht worden gemaakt en een groeps-/themaplan. Van Waas: 'De mogelijkheden zijn echt legio en de resultaten liegen er niet om.'

Voor meer informatie: www.bazalt.nl/kijk-uitgaven, 088 5 570 500, e-mail: info@bazalt.nl

Blij verrast

Mensen die met **KIJK!** werken, zijn vrijwel altijd blij verrast. Enkele reacties:

- De observaties zijn ook een reflectiemiddel; wat betekent de observatie voor mijn handelen, attitude, aanbod?
- De kwaliteit van het aanbod in de groepen wordt hoger.
- Ik heb meer inzicht in het effect van mijn handelen.
- **KIJK!** helpt een rijke leeromgeving te creëren en te zorgen voor goede spelbegeleiding.
- Het voeren van gesprekken met ouders en het betrekken van ouders bij de ontwikkeling van hun kind wordt gemakkelijker omdat ik over degelijke gegevens beschik.
- We kunnen goed een doorgaande lijn creëren tussen kinderopvang en basisonderwijs.
- Door alle beschikbare gegevens wordt handelingsgericht werken overzichtelijk en eenvoudiger.

Liesbeth van Waas

KIJK! in het kort

- Je observeert kinderen dagelijks tijdens betekenisvolle speel-werkmomenten. Je maakt daarvan aantekeningen en verwerkt die in **KIJK! Web-based**.
- 2 x per jaar registreer je op basis van je observaties de ontwikkeling van elk kind.
- Op het individuele rapport kun je de voortgang van het kind zien door het kind te vergelijken met zichzelf (eerdere registraties) en met wat van een kind van die leeftijd verwacht mag worden.
- Het groepsrapport maakt zichtbaar hoe de groep zich als geheel ontwikkelt en wat de effecten zijn van het onderwijsaanbod. Je ziet of bepaalde ontwikkelingsgebieden extra stimulans nodig hebben.
- Met het groepsverzicht breng je de onderwijsbehoeften van ieder kind in beeld.
- Op basis van het groepsrapport en het groepsverzicht kun je het themaplan of groepsplan opstellen, met gerichte activiteiten om de kinderen verder te brengen in hun ontwikkeling.